

NEBOJŠA VUKOVIĆ SLAVONSKI ANARHIZAM

WAS IST KUNST, HERR PFEIFFER?

Koje su to javno-tajne, „konspirativne“, ezoterične, simboličko - praktičke, socijalno – političke veze između slavonskog svinjogojstva, radničkog pokreta, davne anarhističke tradicije i suvremene umjetnosti? Utoliko ima neke „tajne“ obredne veze i s kriptokanibalskim religijskim „metaforama“ i praksama o kojima je 70-ih pisao J. Attali („Kanibalski poredak“, 1979.), intendirajući na karakteristične metode moderne medicine – u kibernetičkoj pupčanoj sprezi s dominantnim načinima vladavine, upravljanja cijelim društvenim poretom. U novije vrijeme (2020.- 2021.) sve se češće „čuje“ odnosno čita, raspravlja o sintagmi, tehničkom terminu „tehno – medicinski despotizam“ suvremenog talijanskog filozofa Giorgia Agambena¹, o „biopolitici“ (*Foucault, Agamben*)... Razmišljanje o smrti može se pokazati i hendikepom, fatalnom manom, ne jedino „sposobnošću“, „prednošću“ pred životinjom.

Umjetnik upućuje i na uznemirujuću ambivalenciju simboličkog tretmana „crne“ svinje (od Tibeta do Kine i natrag): „Svinja u budizmu bila je simbol neznanja, a crna svinja prikazana je na budističkom kolu postojanja. Godina 2019. bila je „godina svinje“ po kineskoj astrologiji, a na žalost i godina „covid – 19“ pandemije“ (*Vuković*). Istodobno hara i afrička svinjska kuga koja dodatno ugrožava domaće svinjogojstvo, srozavajući još niže gospodarsko društvenu situaciju u Slavoniji te uvjetuje da se akcija prati preko livestreama. Već nazivom „Slavonski anarhizam“ nastoji estetski, etički i – last but not least – idejno-politički povezati ovaj projekt s časnim anarhističko-buntovnim nasljeđem unutar povijesnog radničkog pokreta u Slavoniji: „Ovim performansom ja pak želim potaknuti zdravi duh pobune među građanstvom koji je svojedobno postojao, a o čemu svjedoči knjiga autorice Ane Rajković o anarhističkim aktivistima u Slavoniji u prvoj polovici 20. stoljeća.“²

Vuković putem ovog performansa akcentuira i pogađa u srce aktualnu kritičnu situaciju ne samo lokalne gospodarske politike i prakse/pragme već upućuje na neophodnost prepoznavanja, spoznaje i plodotvornog korištenja upravo domaće povijesne svinjogojске tradicije i kulture, oličene u epohalnoj ulozi baruna K. Pfeiffera i njegova uzgoja autohtone svinje posebnih osobina i

¹prijevod G.Agambena na hrv.: Giorgio Agamben, "Goloća", Zagreb, 2010.

²Rajković, Ana: „Širenje bludnih ideja u Slavoniji - pojava anarhističkih ideja u radničkom pokretu Slavonije“, 2016.

kvaliteta (kajih su lišene tolike „lošije“ svinje s opasnim, po zdravlje štetnim „lošim“ kolesterolom!). Tako umjetnik Nebojša Vuković najobičniji svinjski obor preobrazuje u svojevrsnu artističko-agrikulturnu privremenu autonomnu zonu buđenja, revitalizacije uspavanog slavenskog anarhizma.

2021, B. Cerovac

Svinjski obor iskoristio sam kao zajedničku karantenu gdje iskazujem i „animalnu“ i „transhumanu“ solidarnost, empatiju i razumijevanje prema našoj autohtonoj crnoj „fajferici“. Dvanaest sati čitao sam crnim slavonskim svinjama, počeo sam halucinirati kako je istakla u headlineu Večernjeg lista, *Milena Zajovic*. Konzistentnim i iscrpnim čitanjem obimnog kulinarskog štiva, recepti su kroz svoju kvantitetu izgubili narativni kvalitet, izgovaranje recepata jedno za drugim u petlji postala je mantra. Sitne mijene razine svijesnosti participanata te razna čudnovata zbivanja u oboru bez cenzure smo zabilježili u filmskim uratcima. Osim čitanja hranio sam ih, požio, tuširao, hladio i mazio kao uslijed antičkog obreda gdje su mi te svete životinje bile Božanstvo. U ritualno umjetničkoj akciji sublimirao sam ideju svinje do mitske Hraniteljice Slavonije.

Svinje kao antički simboli fertiliteta³ suprotstavljene su kontrastu sterilne prirode livestream ambijenta prisutnog kao nužnost u doba lockdowna. Ekstra element koji Orwellovu Životinjsku farmu omogućava u *zeitgeistu* (možda u zadnjem mogućem momentu) te dopušta gledateljima da unatoč svinjskoj i ljudskoj pandemiji sa sigurne distance preko svojih monitora prate show „*novo normalnoga doba*“ u staji. Prisutna je i referenca na sci-fi seriju Black Mirror jer spočitava neizbježnost karmičkog ciklusa koji često prati puku humanu želju za progresom. Nažalost, afrička svinjska kuga od onda se ekspanđirala te zapečatila je sudbinu svinjogojstva u Hrvatskoj, broj svinja se od onda u Hrvatskoj smanjio skoro četverostruko (uginule, eutanazirane) a veliki broj farmera propao je ili osuđen tražiti bolje uvjete vani. Svu negativnu ikonotaciju i karakteristike stoljećima vezivali smo na jadne svinje; sada kada sve svinje budu istrijebljene na koga te karakterne osobine idu?

2024. N.

³Simbolika svinje jedan je od najrasprostranjenijih ezoterijskih simbola, a nalazimo je kao neizostavni simbol gotovo svih kultura i religija. U starom Egiptu bila je usko povezana sa jednim od njihovih najcjenjenijih božanstava, boginjom plodnosti Izidom te u više antičkih kultura predstavljala je plodnost i obilje; u Kelta, Grka, starih Kineza itd.